Udskriftsdato: 29. november 2026 (Gældende)

Ankestyrelsen, tilsynets generelle praksis i tilsynssager i klagesager efter offentlighedsloven. Sag nr. 26/04220

Ministerium: Folketingets Ombudsmand

Ankestyrelsen, tilsynets generelle praksis i tilsynssager i klagesager efter offentlighedsloven. Sag nr. 26/04220

Ankestyrelsen, Tilsynet

7998 Statsservice

9. juni 2026

Sag nr. 26/04220

Ankestyrelsens j. nr. 25-64296

I forbindelse med min behandling af en konkret klage (mit sagsnr. 25/07057) modtog jeg den 30. januar 2026 en udtalelse fra Ankestyrelsen.

I udtalelsen oplyste Ankestyrelsen, at styrelsen pr. 1. maj 2025 havde ændret praksis for behandlingen af tilsynssager om aktindsigt, så tilsynet nu foretog en indledende vurdering af, om en realitetsbehandling af sagen var egnet til generelt at understøtte det kommunale- og regionale tilsyns overordnede formål og funktion og – hvis det ikke var tilfældet – afviste sagen.

Den 26. februar 2026 bad jeg Ankestyrelsen om i en udtalelse til mig bl.a. at redegøre nærmere for styrelsens ændrede praksis.

Mine medarbejdere holdt den 24. marts 2026 et møde med Ankestyrelsen.

Den 15. april 2026 modtog jeg en ny udtalelse fra Ankestyrelsen, hvori styrelsen har oplyst følgende om sin generelle behandling af tilsynssager om aktindsigt efter offentlighedsloven:

”Det fremgår af forarbejderne til § 48 a (lovforslag nr. L 56 af 9. november 2016, de specielle bemærkninger til lovforslagets § 1, nr. 2), at det forudsættes, at tilsynet i sin udvælgelse af sager har fokus på, om en sag rejser spørgsmål om overholdelse af kommunalfuldmagten, myndighedsfuldmagten, lov om kommunernes styrelse, regionsloven og aktindsigt efter offentlighedsloven. Ankestyrelsen bemærker i den forbindelse, at de hensyn, der ligger bag offentlighedsloven, særligt i § 38 og hensynet til medier, journalister og forskere, ligeledes indgår i vurderingen af, om der er anledning til at rejse en tilsynssag. Sådanne sager undergives et skærpet fokus, men det indebærer ikke, at der i alle tilfælde rejses en tilsynssag.

Hvis tilsynet vurderer, at reglerne i offentlighedsloven, herunder reglerne om ekstrahering, ikke er overholdt, rejser tilsynet som udgangspunkt en tilsynssag – medmindre der er tale om bagatelagtige forhold. Det kan ligeledes indgå, om tilsynets behandling af sagen ikke vil kunne føre til bedre retsstilling for interessenten.

Tilsynssag om overholdelse af offentlighedsloven kan endvidere rejses, hvis der er indikationer på en generel fejlopfattelse af reglerne hos kommunen eller regionen eller spørgsmålet har generel offentlig interesse.

Ved behandlingen af en tilsynssag om aktindsigt efter offentlighedsloven foretager tilsynet en indledende gennemgang af sagen med henblik på en foreløbig vurdering af, om reglerne i loven er overholdt. Tilsynet indhenter i den forbindelse samtlige relevante akter fra kommunen eller regionen, herunder undtagne dokumenter og oplysninger.

…

Beskrivelsen af tilsynets praksis på tilsynssager om aktindsigt i vores høringssvar af 30. januar 2025 er beklageligvis ufuldstændig og dermed ikke retvisende. Det er fortsat tilsynets praksis, at hvis reglerne i offentlighedsloven ikke er overholdt, rejser tilsynet som udgangspunkt en tilsynssag. Praksisændringen pr. 1. maj 2025 har således generelt set ikke betydning for, i hvilke tilfælde tilsynet beslutter at rejse en tilsynssag om aktindsigt efter offentlighedsloven.

Praksisændringen har derimod væsentlig betydning for, hvordan tilsynet begrunder afvisninger efter § 48 a, idet tilsynet efter tidligere praksis i afvisningerne skrev en overordnet begrundelse for tilsynets vurdering.

(…) I dag bliver en afvisning alene begrundet ud fra tilsynets formål og funktion.

Praksisændringen kan derudover i et begrænset omfang have haft betydning for antallet af rejste tilsynssager om aktindsigt på baggrund af henvendelser fra privatpersoner, bl.a. fordi temaet for aktindsigten alt andet lige vil have større interesse for offentligheden, når sagen er rejst af en journalist end af en privatperson.

…

På baggrund af Folketingets Ombudsmands henvendelse har tilsynet overvejet, om tilsynet i afvisninger i tilsynssager om aktindsigt efter kommunestyrelseslovens § 48 a kan uddybe, hvad der indgår i vores vurdering af, om der er ”tilstrækkelig anledning” til at rejse en tilsynssag. Tilsynet vil derfor tilføje følgende afsnit i vores afvisningsskabelon:

”Vi har foretaget en indledende undersøgelse og gennemgang af sagens materiale med henblik på at efterse, om kommunen har en rigtig forståelse af offentlighedslovens regler og i det væsentlige har overholdt disse. ”

…”.

I lyset af det, som Ankestyrelsen nu har anført, jf. ovenfor, foretager jeg mig på det foreliggende grundlag ikke mere i sagen om Ankestyrelsens praksis for behandlingen af tilsynssager om aktindsigt efter offentlighedsloven.

Med venlig hilsen

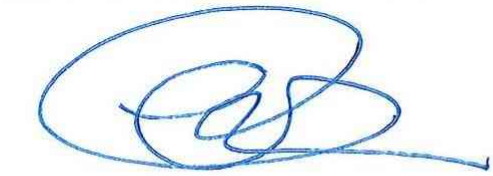

Christian Britten Lundblad